

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Narodnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 9.

Maribor, dne 20. januarja 1909.

Letnik I.

„Narodna stranka“ v zvezi z Nemci in nemškutarji.

V Framu so bile občinske volitve, ki so „slovenske naprednjake“ pokazale v pravi luči. Skrajna podlost je itak stalna lastnost vsakega liberalca, a da je slovenski liberalce tako brezstiden, nisem verjel do naših občinskih volitev in dokler nisem bral skrajno lažljivih dopisov v „Narodnem Dnevniku“, štev. 5 in 8 o izvršenih volitvah. Ko bi bili liberalci molčali, bi tiho bila tudi naša stranka; a sedaj pa hočem odkriti vso njihovo nagoto.

„Narodni Dnevnik“ piše namreč v štev. 5, da „so zmagali slovenski naprednjaki sijajno v vseh 3 razredih nad klerikalci in nemškutarji.“ V štev. 9 zopet piše: „Sijajno so zmagali slovenski naprednjaki s svojimi kandidati v vseh treh razredih proti kandidatom gospoda župnika.“ Nečuvana perfidnost! Nesramni lažnik! Sram te bodi v dno duše! Slovenski naprednjaki so zmagali nad klerikalci in nemškutarji?! Vsi framski Nemci, nemškutarji, štajerčijanci in slovenski liberalci so s polnim parom naskočili odločno in odlično slovenske volilce pri volitvah, a premagali niso vseh! V 2. in 3. razredu sta po dva zanesljivo naša!

Slovenski naprednjaki so zmagali!? Čuj svet in strmi! 1. Ali je Krainz slovenski naprednjak? V svoji zanimivi pravdi, v kateri ga toži državno pravništvo, ima kot zastopnika najhujšega nasprotnika Slovencev, protestanta dr. Mravljaka! Kot slovenski naprednjak bi si moral slovenskega naprednega odvetnika poiskati! Ali je Krainz slovenski naprednjak, ki ima vse napise po hišah in hlevih samonemške? Ali je Krainz slovenski naprednjak, ki ima kot vodja požarne brambe nemško komando? Ali je Krainz slovenski naprednjak, ki nima drugega časnika kakor „Štajerca!“ In ta Krainz je z vami volil in bil izvoljen v 3. razredu z dvema glasoma večine!!

2. Ali je g. Böhm slovenski naprednjak? Gosp. Böhm je rojen Nemec, odločen nemški nacionalce. Gospod Böhm, zdaj pa le proč s samonemškimi napisi z vašega mlina! Vi ste sedaj razglašen slovenski naprednjak in kot tak morate imeti slovenske napise! In tega Nemca so naši slovenski naprednjaki izvolili v 1. razredu in on je ž njimi volil in za-nje strastno agitiral.

3. Ali je mladi Zamolo slovenski naprednjak? Mladi Zamolo nima niti enega slovenskega časnika, ne ene slovenske knjige pri hiši, pač pa ima „Marb.

Zeitung!“ V svoji družini govori izključno nemški in njegovi otroci se naučijo slovenski še le od drugih otrok. Govori le težko slovenski. Njegov brat je krčmar in mesar pri Sv. Trojici v Slov. gor., znan kot strasten nasprotnik Slovencev. In tega mladega Zamolo ste vi slovenski naprednjaki izvolili v občinski odbor in on je z vami potegnil.

4. Iščimo dalje slovenske naprednjake. Mlinar Goldschnigg je tudi slovenski naprednjak!? On je trd Nemec, ki ne zna slovenski in z vami je volil, tukajšnji slovenski visokošolec je šel po njega.

5. Gospod Fortmüller je tudi slovenski naprednjak? Tudi on je trd Nemec, ki ne zna slovenski in je tudi z vami volil!

6. Kaj pa gospod Scherbaum iz Maribora! Slovenski naprednjak!? Z vami je volil!

7. Gospod Rossmann iz Maribora?! Z vami je volil!

8. Gospa Muster iz Dunaja, trda Nemka, z vami je volila!

9. Komi Mattoch z vami volil!

10. Komu pa je dala gospa Stampfl pooblastilo? Vam ga je dala. Pa je gospa Stampfl Slovenka? Da, rojena Slovenka je, a huda nasprotnica slovenskega jezika. Na svoji gostilni ima samonemški napis, otroke je vse nemški vzgojila, povabila za bale in plese so izključno nemška, tiskana v Kralikovi tiskarni!

11. Kaj pa gospod Hrastnigg, je tudi slovenski naprednjak? Hrastnigg je znan štajerčijanec, zadnjič je imel Kresnik pri njem volilni shod, napis ima nemški in slovenskega dopisa od strani občine ni hotel sprejeti, češ, ne razumem slovenski, in se je pritožil na glavstvo. In Hrastnik je z vami volil in vi naprednjaki ste imeli pri njem pred volitvami celo svoje sestanke!

Komu pa se je dal glas slovenske posojilnice? Čujte! Glas slovenske posojilnice je dal načelnik med drugimi tudi Nemcu Böhm! Če tudi so volitve tajne, vendar je evidentno, ker je v prvem razredu volilo deset volilcev in vseh deset glasov je dobil g. Böhm in gospod Böhm je dal svoj glas načelniku slovenske posojilnice.

Takih vrlih slovenskih naprednjakov, ki „so zmagali nad klerikalci in nemškutarji“, bi lahko naštel čez 30! To so vam naprednjaki! In kateri so pa naši pristni naprednjaki slovenski? Ni jih več kot trije! In mislite, da so to res Slovenci? Eden edini je! Drugih dveh narodnost ni vredna počenega groša! V družini vodje vseh liberalcev se izključno le nemški govori in otroci se še le od drugih otrok na-

povdarja zlasti ustanovitev samostojnih državnih uprav med Bulgari, Srbi in Hrvati, dočim Slovenci niso nikdar prišli do samostojnega skupnega vladarstva, izvzemši karantanske slovenske vojvodine. Če se hočeš poučiti o delovanju slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, o pokristjanjenju Jugoslovancev, o starocerkvenem jeziku, najdeš točnih poročil v posebnem delu.

Ta vprašanja so reševali slavisti vseh slovanskih narodov, seveda bolj vsak po svoje, tako da so precej zamotana; treba je mnogih študij, da pride človek sam do lastne sodbe in pravičnega zaključka. Pisatelj je na podlagi dosedanjih rezultatov govoril umljivo in po vsem pravilno sklepno besedo; to mi upamo. Moravska in Panonija ste domovina slovanske liturgije, toda ne njenega jezika. Delovanje sv. Cirila in Metoda je začetek slovstva Jugoslovancev, dasi imamo že v zapadnih Slovincih iz približne dobe tudi samostojne početke slovenske književnosti, kakor nam pričajo brižinski spomeniki. Izmed priča za slovenski jezik navaja dr. Murko le te spomenike, katerim poodeli, kakor je priznано, prvenstvo.

Cudimo se le, da je zamolčal ostale priče iz poznjših dob do 15. in 16. stoletja, saj vendar segajo njegova izvajanja o drugih Jugoslovancih tudi do 16. stoletja. Najbrž jim dr. Murko ni pripisoval take važnosti; to pa po krivem. Menimo nasprotno, da so tudi mali ostanki, kakor ljubljanski rokopis, celovski rokopis, beneško-slovenski rokopis in rokopis kranjskega mesta za našo prvotno književnost precejšnega pomena, ker so edina vez med brižinskimi spomeniki in pa književnostjo slovenskih protestantskih pisateljev. Sicer nimajo nikake posebne vsebine, vendar označijo vsaj nekoliko narečje slovensko v raznih

učeh slovenski, kadar začnejo v šolo hoditi. Nobeden naših slovenskih naprednjakov nima slovenskega napisa. Nemci in nemškutarji pa vsi se ve samo-nemške. Našim naprednjakom je še priskočil na pomoč gospod dr. Turner iz Maribora z dvema glasovnicama. En glas je dal trdemu Nemcu, drugega pa Štajerčijancu.

Sedaj pa še nekaj, kar najbolj karakterizira naše naprednjake. Kaj takega se ne sliši kedaj in kjerkoli. Naši naprednjaki so premotili magdalenskega dekana gospoda Gaberca, kot častnega občana framskega, za pooblastilo. Naša stranka se ni pobričala za pooblastilo, ker dobro ve, da mora častni občan osebno voliti, in če bi je tudi dobili, bi je gotovo liberalna komisija zavrgla. In čujte! S tem duhovnikovim pooblastilom so slovenski naprednjaki volili proti katoliški kmečki stranki, proti duhovniku gosp. župniku! In baš ta duhovnikov glas je bil odločilen, da je padel eden naših! Prišel je namreč naš kandidat z nasprotnikovim v ožjo volitev in žreb je odločil proti našemu.

Tako so torej sijajno zmagali slovenski naprednjaki nad klerikalci in nemškutarji in nad gospodom župnikom! Naša stranka je dosegla do 34 glasov, in stavimo 1000 K, da med temi glasovi ni enega nemškega, nemškutarskega ali štajerčijanskega glasu.

Udeležba je bila ogromna. Izmed 170 volilcev tretjega razreda jih je prišlo 81. Ko bi ne imela takozvana Varta svojih kandidatov, in ko bi bili naši vsi prišli volit — izostalo jih je gotovo 30 — bi pač sijajno zmagali.

In komisija? Sestavljena je bila od Nemcev in slovenskih liberalcev. Tretji razred je imel čas volitve od 9—11. Volil pa je do 11. Po 11. uri se je pričela volitev drugega razreda, kjer smo si bili zmage najbolj svesti. In akoravno smo imeli ¼ ure na razpolago, je komisija volitev končala v dobri četrt uri, tako da naši niso imeli dovolj časa pripraviti svojih glasovnic, ker so se morale popravljati vsled izida tretjega razreda. Ko načelnik prečita volilce in mu navzoči oddajo glasovnice, zaključijo glasovanje — vrati pa ne zaklene, kakor je to storil po glasovanju tretjega razreda. Nato še vstopita dva naša odlična moža, cerkveni ključar in mlinar Lešnik, ki je imel poleg svoje glasovnice še eno pooblastilo. In glej, komisija jima ne dovoli voliti! Tako so naši stranki odpadli trije glasovi! Vkljub temu je bil eden naših izvoljen, dva druga sta pa prišla v ožjo volitev, pri kateri je eden propadel. Ko bi ta dva na-

krajih, če so tudi pisani do cela pod nemškim, oziroma laškim uplivom. Se slovenskih imen, katera nam ohranjuje evangelij sv. Marka iz štivanskega samostana pri Sv. Devinu na Primorskem, bi ne smeli pogrešati, ker ravno imena kakor Ljutomir, Miroslava, Slavka, Žitogoj itd. tudi pričajo v tem oziru skupnost jugoslovanskih narodov.

Obširnejše razpravlja pisatelj spomenike bulgarske; gotovo so tudi važnejši. Pregledno imamo označeno zlasti apokrifno slovstvo in pa delovanje Bogomilov. Zanimivi so podatki o prozaični literaturi jugoslovanske, o povesti o trojanski vojski, o Aleksandru Velikem itd. Posebni oddelek osvetljuje razširitev starocerkvenega jezika na obalah Jadranskega morja, ki se je počela že pred 10. stoletjem; kajti v 10. in 11. stoletju se je bil tukaj hud boj, ki je priboril temu jeziku pravico v bogoslužje. Te pravice se poslužujejo še v sedanji dobi nekatere škofije na jugu.

Srednjobulgarska doba nam poda lepo sliko razvitega bulgarskega kulturnega gibanja, ki je propadlo žalibog pozneje pod navalom krutega Turka. Ohrida in Trnovo kot središči duševnega in političnega življenja vseh Bulgarov zavzemata častno mesto med sovrstnicami drugih narodov. Početo kulturno delo na Balkanu so po podjarmljenju Bulgarov nadaljevali Srbi, ki so si tudi pod turškim suženstvom ohranili vsaj nekoliko samostojnosti in podpirali umetnost in slovstvo. Zlasti so si pridobili mnogo zaslug Nemanjići, ki so bili v trajni zvezi s Solunom in Sveto Goro (Atos). Zdi se nam le, da je važnost tega samostana za srbsko kulturo premalo označena, dočim moramo priznati vrline, ki opozarjajo na vedni boj zapada in vzhoda — Rim: Carigrad — ki sta

PODLISTEK.

Zgodovina starejšega jugoslovanskega slovstva.

(Sp. dr. M. Murko, vseučilišni prof. v Gradcu; izšla v Lipsiju, str. 248, stane 5 mark, vezana 6 mark). — Piše Šaleščan.
(Dalje.)

Glavno načelo oziroma vez, ki spaja jugoslovanske literature starejše dobe, smo označili. Ni pa mogoče na tem mestu opozarjati na vse posamezne točke. Zadostujejo naj najvažnejši podatki. Dr. Murko je prišel v svojih plodovitih študijah do resnega zaključka, da stanujejo od Ziljske doline na Koroškem do Crnega morja, od Drave na Ogrskem do Bojane in do Soluna slovanska plemena; njihov jezik je prvotno enoten in tvori le več narečij, katera so se v teku časa razvila v tri književne jezike, to je: slovenski, srbsko-hrvaški in bulgarski. Učenjak dr. Murko je zares prvi z nekako fineso dokazal, da je hrvaški jezik isto kot srbski, in srbski isto kot hrvaški; niti politična razdvojitve teh dveh narodov ne more ovreči te skupnosti. Prepričani smo, da se ne bodo radi tega odločnega in nepristranskega stališča hudovali niti Hrvati niti Srbi, tako prepričevalno utemeljuje pisatelj to pereče vprašanje. Bosanskemu jeziku, katerega je hotel ustvariti po naročilu višjih politikov hofrat Jagić, zada dr. Murko smrtni udarec. Na podlagi zgodovinskih učinkov pride do sklepa, da je v bodočnosti kulturna skupnost Jugoslovancev mogoča. Staro dobo, zlasti naseljevanje jugoslovanskih narodov, podaje pregledni odstavek, ki

ša moža volila, zmagali bi popolnoma v drugem razredu. Mnogo naših pa je ostalo doma!

In veste, kaj so storili z neizžrebanimi odborniki? Vtaknili so jih za prve namestnike, četudi so bili namestniki že izvoljeni! Tako je razumevala komisija postavu. Priziva nihče ni vložil, sicer bi bila volitev ovržena.

To je torej tista sijajna zmaga framskih slovenskih (!) naprednjakov, o kateri piše „Narodni Dnevnik“ in o kateri se je še isti dan v Mariboru proti mariborskim Nemcem izrazil nek izvoljeni odbornik: „Danes smo v Freiamu zmagali Nemci.“

In kakšen je torej naš občinski odbor? 2 trda Nemca, 1 Stajerčijanec, 1 švigašvaga, 1 nemškutar, 4 katoliški narodnjaki, 2 slovenska naprednjaka in 1 nadstrankar, ki pa ima „Marburger Zeitung“ naročeno!

Za bodočnost bodi skrb katoliške narodne stranke, da opere tisto sramoto, ki je ž njo slovenski Fram omadeževala takozvana Narodna stranka!

Politični pregled.

Državni zbor. Dne 18. t. m. se je sestel odsek za spremembo pravilnika. Poročevalec je koroški poslanec dr. Steinwender, ki je našel med nemšk-radikalnimi in socialnimi poslanci-tovariši s svojimi predlogi hud odpor. Pacher in Weidenhoffer sta naglašala v njih imenu, da je sedanjí čas neugoden za Nemce, da bi mogli privoliti v radikalno spremembo pravilnika. Pacher je stavil predlog, da se posvetovanje sploh prekine, dokler nimajo nemške stranke priložnosti, s svojimi tovariši se posvetovati. Ko je ta predlog propadel, imel je nadenourni govor, da zavleče posvetovanje. Weidenhoffer je zahteval, da se v odseku ne preide v specialno debato, dokler se ne posvetuje s svojo stranko. Vsled tega je gotovo, da ne bo prišlo sedaj pred sestankom državnega zbora do nobenega sklepa, čeprav bi nemški poslanci lahko svoje posvetovanje že imeli, ker so tudi sedaj v počitnicah vlekli diete. V torek dne 19. t. m. se je sestel odsek še le ob 3. uri popoldne, to pa na ljubo Rusinom, ki imajo ta dan velik praznik blagoslovljenja vode. V tej seji še le so prišli slovanski zastopniki, med njimi tudi dr. Korošec, do besede.

Položaj v državnem zboru bo zelo uplivan po dogodkih pri poštni direkciji v Pragi, kjer je nemški podpredsednik direkcije Svoboda šel samovoljno na dopust, ker ni mogel izpolniti zahtev, ki so jih stavili do njega nemški politiki. Trgovsko ministrstvo je Svobodo vsled te samovoljnosti suspendiralo, obenem pa Nemcem obljubilo, da bo s posebno naredbo uredilo jezikovno vprašanje pri čeških poštah. Ker se je pri čeških poštah v mnogem oziru uvedel via facti češki notranji poslovni jezik, je jasno, da Čehi ne bodo mogli mirno prenesti, da se jim vzame, kar se je via facti ustvarilo.

Kam jadramo? Tako ne more iti dalje! Slovencem se vendar že krčijo prsti v pesti, če od dne do dne slišijo, kako vlada podpira vse nemškonacionalne napade na slovensko ljudstvo. Izzivajoča predrznost je za nas, da pride nemški minister dr. Schreiner celo v Gradec na zborovanje Südmarke in Volksrata. Vlada se torej zanima celo za navadno gonjo teh odbornikov proti Slovencem, dočim se Slovencem nikdar ne spominja v dobrem smislu. Mi spodnještajarski Slovenci niti ne vemo, da imamo svojega deželnega namestnika kot vodjo vlade v deželi. On in vsi vladni organi se izogibljejo slovenskega prebivalstva, kolikor morejo. Slovensko prebivalstvo pa tudi izgublja vedno bolj zaupanje v vlado in njene organe, tako da lahko v nekaj letih dočakamo, da jo bode tudi to lojalno ljudstvo tako črtilo in sovražilo, kakor drugi jugoslovanski narodi, katerih sre si avstrijska vlada ni zamogla pridobiti vsled terorizma in germanizacije. V tem času, ko se

brati ekselencen minister s kakim Ambroschitschom, Delpinom in Ornigom, pač ni mogoče zahtevati od Slovencev, da bi imeli kakega zaupanja ali spoštovanja do avstrijske vlade. Slovence opozarjamo, da bodo povsod previdni in zasledovali vsak korak teh nestrpnih društev; zakaj dokazati se mora vedno, da za krivičnim početjem teh nacionalnih društev tiči vlada, ki pošilja celo svojega ministra k narodni seji, da sklepajo svoje načrte proti slovenskemu narodu. Maščevalo se bode! Le mirno čakajmo! Tako ne more iti dalje!

Sporazumljenje med Avstro-Ogrsko in Turčijo. Pogajanja, katera so se vršila zadnje dni med poslanikom grofom Pallavicini in porto radi sestave zapisnika, so popolnoma uspela. Turški ministrski svet je zapisnik že odobril in grof Pallavicini je istega odposlal na Dunaj v odobrenje. Zapisnik obsega devet točk. Povdaja se v njem, da bo doseženo sporazumljenje služilo prijateljskim odnosjem med Avstro-Ogrsko in Turčijo.

Ogrski državni zbor se je v pondeljek zopet sel. Predsednik se je v svojem govoru spominjal strašne potresne katastrofe v južni Italiji. Honvedni minister Jekelfalussy je predložil rekrutne predloge za leto 1909. Ti predlogi so isti kot lansko leto. Nato je bila seja zaključena.

Srbija. Kljub sporazumljenju s Turčijo se napete razmere med našo monarhijo in Srbijo še niso prav nič zboljšale. Pogosto se čujejo strelji ob Drini in vsako toliko časa se sliši, da je bil kedo ustreljen. Potrjuje se, da je Srbija opetovano poskušala utihotapiti orožje in strelivo črez bosansko mejo v Avstro-Ogrsko. Celu obrežje Drine je Srbija utrdila. Pripravila je tudi razstrelivne snovi pri belgradskem mostu črez Savo in zato se je, kakor poročajo, avstrijski poslanik grof Forgach pri srbski vladi pritožil. — Ministrska kriza še vedno ni rešena. Pogajanja, katera je vodil sam kralj Peter, niso imela nikakega uspeha. Zato je vlada odgodila skupščino do 21. t. m. Do tedaj upajo, da se bodo staro in mlado-radikalci sporazumeli. Ministrski predsednik Velimirovič je izjavil predsedniku skupštine Jovanoviču, da sedanja situacija zahteva, da se mora z ozirom na skupščino nova vlada kar najhitreje sestaviti. Njemu ni mogoče več ostati na svojem mestu.

Portugalsko. Iz Lizbone se poroča, da je tam položaj zelo kritičen. Franko se baje skriva v deželi, da bi v ugodnem trenutku zopet stopil na krmilo. Revolucionarci so se vgnezdili v vseh krogih, celo v bližini kraljeve rodbine. Veliko sumljivih oseb je bilo aretiranih. Kraljevo rodbino noč in dan stražijo.

Drobne politične vesti. Protiaustrijski bojkot na Turškem še vedno traja. — Iz Perzije poročajo, da je Tebris obkoljen od vladnih čet. — Hrvaški ban Rauch je v soboto konferiral v Budimpešti z ministrskim predsednikom dr. Wekerlom in s hrvaškim ministrom Josipovičem o razmerah na Hrvaškem. — Vesti, da odstopi črnogorski knez Nikita, so cetinjske kroge zelo iznenadile, ker nimajo nikake podlage. Sodi se, da so se vse tozadevne vesti rodile v Beogradu. — Kranjski deželni zbor je bil v soboto na podlagi cesarskega reskripta odgoden. — Odgoden je tudi tirolski deželni zbor in sicer radi obstrukcije. — V bosanskem deželnem zboru bo imela vlada večino iz hrvaških katoličanov in naprednih muslimanov. Poslovnik bo podoben poslovniku dunajskega občinskega sveta. Uvedli bodo tudi nekaj podobnega, kakor je par. 14. Deželni zbor bo prvič zboroval poleti 1909. — V nedeljo so v Pragi nemški burši s svojimi čepicami in frankfurtarskimi trakovi „bumlali“ in izzivali na Prikopih. Prišlo je do spopadov, pri katerih so burši prišli v neljubo dotiko s češkimi pestmi in palicami. Nekaj Čehov je bilo aretiranih. Popoldne je nastal zopet mir.

„Širite Stražo“!

skušala pridobiti balkanske narode za svojo cerkev. To tekmovalstvo je čudovito pospeševalo razvoj tedanje književnosti; vendar prevlada v srbski umetnosti in v srbski književnosti upliv bizantinizma. Le ugodnosti dom še največ posvetnega slovtva.

Zadnja poglavja vsebujejo še bosanske razmere in tozadevno slovtvo, ki je bilo ravno tako pod bizantinskim in rimskim uplivom, kakor je uplival so pripomogle, da se je razvilo med srbskim narodno-politično na deželo vzhod in zapad.

Omeniti še moramo turško gospodarstvo in pa njega učinek na slovansko literaturo. Slovansko kulturo, ki se je počela razvijati na Balkanu, so uničili krvoločni Turki, toda ti dogodki so bili vendar tudi velikega pomena za duševno življenje Jugoslovancev. Obrodilo je to gospodarstvo tudi nekaj pozitivnega. Govorica o najhujših sovražnikih krščanstva, njihovih bojih in slovanskih junakih se je razširila od ust do ust; nastalo je lep epsko pesništvo med narodi, in jedro tega pesništva je pri vseh eno in isto.

Drugi del knjige nam ne ugaja v toliki meri ko prvi. Prepričani smo, da temu dr. Murko sam ni kriv. Založnik mu je najbrž celo odmeril število strani; zato je marsikaj zlasti proti koncu pretesno obdelano, da ni tu pa tam za bralca prave jasnosti. Po vsem pa je knjiga nad vse hvalevredna; le žal, da jo moramo položiti zopet v nemško biblioteko, dočim čaka slovensko znanstveno slovtvo tudi na tem polju jako potrpežljivo še svojega pravega odrešeni-

(Konec.)

Raznoterosti.

Gg. duhovnike in somišljenike na deželi opozarjamo na inserate v „Straži“ in jih prosimo, da podpirajo po možnosti v prvi vrsti slovenske trgovce in obrtnike, ki inserirajo v „Straži“.

G. drž. pravdniku v Mariboru v prevdarek! Zadnjo številko „Straže“ ste nam zaplenili radi notice o slovenskih svečarjih, katero so prinesli tudi drugi listi, n. pr. „Edinost“ v Trstu. Trst je pač precej daleč od Maribora, torej vas ne bode zanimala „Edinost“; toda zanimati vas mora „Marburger Zeitung“, ki izhaja v Mariboru, blati in napada osebe, družine in kliče imenoma na bojkot svoje ljudi proti Slovencem in Slovanom. Ali velja strogo povelje ministrstva glede bojkota samo za Slovence? „Straža“ se v zaplenjenem gospodarskem članku niti ne dotika bojkota, temveč le priporoča slovenske svečarje. Kako pa zagovarja državno pravdnništvo svoje vestno izpolnjevanje dotičnih ukazov od zgoraj, da je pri-pustilo v „Marb. Zeitung“ od 16. jan., štev. 7, torej le dva dneva poprej, ponatisniti očitvidni bojkot češke tvrde. Da si slovenski bralci sami naredo pravo sodbo o dvoreznem nožu, prijavimo ta dopis dosledno, zlasti ker smo prepričani, da ga bode čital vestno tudi gospod državni pravdnik sedaj iz slovenske „Straže“, če ga ni opazil v „Marburgerci.“ Evo ga:

R o d l k ä u f e r, A c h t u n g! Die Hauptleitung der „Südmark“ teilt hiermit auf verschiedene Anfragen und Beschwerden mit, daß die sogenannten Moravia-Rodln ein rein tschechisches Erzeugnis sind und glaubt, daß wir Deutsche in den Alpenländern rein tschechische Firmen nicht unterstützen sollen. Ebenso gute Rodln wie die mährisch-tschechische Fabrik, stellt die Firma Friedrich Landsiedl in Steyr, Oberösterreich, her. Deshalb empfiehlt die Hauptleitung der „Südmark“ allen Deutschen der Alpenländer, die den Rodlsport betreiben, diese bestbekannte Firma, bei welcher „Südmark“-Mitglieder einen Nachlaß von fünf von Hundert der im Preisverzeichnis angegebenen Preise genießen.

Dr. Krek med Čehi. Včeraj dne 19. t. m. je naš slovenski sociolog dr. Krek predaval v češkem socialnem kurzu v Brnu o zgodovini socializma. Dr. Krek perfektno govori vse slovanske jezike.

Razdor. Naša Narodna stranka sistematično dela na to, da se poglobi razdor med slovenskimi strankami. V čudnem soglasju s stajercem napada kranjske poslance, da niso glasovali proti pooblastilnem zakonu za trgovinske pogodbe. Polna resnica to ni, ampak resnica je, da je slovenski klub vsled svojega sklepa glasoval proti, ž njim torej tudi vsi kranjski poslanci, ki so bili navzoči. Da jih je par manjkalo, to se zgodi pri vsakem klubu in pri vsakem glasovanju. Zamolči pa Narodna stranka, da je hrvaški klub, v katerem sedijo tudi njeni poslanci, pri glasovanju zavzel trojno stališče; večina jih je glasovala za pooblastilni zakon, torej za srbsko pogodbo, par jih je glasovalo s Slovenskim klubom, nekaj pa jih je manjkalo, med njimi tudi Ježovnik, torej polovica poslancev Narodne stranke. To neprestano, nepošteno hujskanje Narodne stranke, proti slovenskim kmečkim poslancem bo gotovo tudi imelo posledice v državnozborni Narodni zvezi, ki ne bo mogla dolgo gledati, kako se od liberalcev neprestano dela na še večji razpor med Slovenci. Če liberalci nočejo skupnega kluba v državnem zboru, potem naj to odkrito povejo, izstopu njih poslancev ne bo nihče delal težave.

Marchetovo delo v pravi luči! Večkrat smo že pribili, kako nepošteno je delal med Slovenci bivši naučni minister dr. Marchet. Napadli smo svoj čas med drugim tudi imenovanje deželnega nadzornika J. Bende za Koroško. Ze tedaj smo trdili, da je mož tudi nezmožen, zavzemati tako mesto. Sedaj so se oglasili Nemci sami in protestirajo proti temu imenovanju; zlasti se huduje društvo „Mittelschule“ v Celovcu, ki v dolgi izjavi razkrinkava nezmožnost novega nadzornika in protestuje proti takim imenovanjem. No, mi smo prvi začeli brodirati zaradi tega moža in te nemške izjave nam le potrdijo, da se naučno ministrstvo ne briga več za zmožnosti, temveč je merodajna le nemška nestrpnost dotične osebe.

Za župnika na Ojstnici nad Spodnjim Dravogradom je imenovan č. g. Ivan Lučovnik, provizor tam. Inštalacija se vrši tam v sredo dne 27. jan.

Salezijanci v Veržaju. Celjski „Narodni Dnevnik“ 21. v štev. 13 z dne 18. jan. brusi jezik zaradi salezijanskega zavoda, ki se boja misli ustanoviti v Veržaju. Liberalni pošteni mora seveda zopet lagati. Če že ve za Pušenjakovo ustanovo, bi lahko zvedel tudi, da Pušenjak ni podaril svojega posestva v to svrhu, da se tam nabavijo nekake obrtne šole za italijanske menihe, ampak za zavod z nadaljevalno gospodarsko-obrtno šolo, v katerega se bodo brezplačno sprejemali revni in zapušteni dečki trga Veržaja in ljutomerskega okraja. Ko bi bil Pušenjak svoje posestvo zapil ali s tožbami zapravljal, bi bilo vse dobro, ker pa hoče svoje premoženje obrniti v dober namen, mora liberalni satan iskati svoj strup. Bilo bi tudi žalostno, če bi tak človek, kakor je dopisnik „Narodnega Dnevnika“, hvalil to podjetje; dobro stvar morajo hudobneži napadati. Pri „Nar. Dnevniku“ in njegovem dopisniku ne bo nihče „fehtal“, torej se naj ne čoha tam, kjer ga ne srbi. Trgu

Veržetu se ne bodo nikakršna bremena nalagala, ampak trg bo imel le gmotni dobiček od zavoda. Dični dopisnik dobro ve, da je dolgoletna pravda zaradi pašnika v Veržetu požrla veliko stotakov in podrla mir in zastopnost med tržani, pa liberalni poštenjak tega ne vidi, pač pa kakor Judež Iškarijot škriplje z zobmi, če bi hoteli Veržeji kaj pripomagati pri dobrodelnem zavodu. Dopisnik bi bil lahko zvedel tudi to, da Pušenjak v svojem ustanovnem pismu zahteva slovenski jezik pri pouku v nameravanem zavodu. V svoji hinavščini svetuje dopisnik, naj bi Pušenjak rajši dal svoje posestvo cerkvi in za popravilo župnišča; če pa bi bil to storil, bi „Narodni Dnevnik“ prvi se oglasil, češ, cerkev je itak bogata, naj bi se rajši za šole dalo! Vso krivdo naposled zvrta na prof. Kovačiča, češ, da je on pregovoril Pušenjaka k temu koraku. No, Pušenjak je razumen mož in ima leta, ve kaj je storil in ne bo vprašal celjskega motovila, kako naj obrne svoje posestvo.

Popravek V poudeljkovi številki se mora v podlistku glasiti: „Dr. Murko je podrl vse te starokopitne sisteme“, ne pa: Dr. Murko je podal . . . , kakor je napravil tiskarski skrat.

Štajersko.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Roke proč od naših otrok! Nas razumete, gospod Moge? Vi imate dolžnost, jih lepo poučevati v vseh predmetih, ne odvracati od slovenske narodnosti! Dobro so nam znana sredstva, katerih se poslužujete v dosegu svojega namena. Da se bodete ravno vi doma in v Gradcu pismeno in ustmeno tako strastno potegovali za c. kr. poštarja, nemško-nacionalnega radikalea, to smo itak znali; zato pa ste tudi vi soodgovorni za tiste razmere, ki vladajo na naši pošti in pod katerimi morajo trpeti osobito slovenske stranke. A o teh bomo še govorili natančneje. Kaj pa naj rečemo k temu, da se na trški šoli ne trpi slovenskih učiteljev in učiteljic? Zakaj se je tako delovalo zoper nekdanjega učitelja Poljanca? Zakaj sta zapustila našo šolo učitelj Schel in učiteljica gđ. Pernat, ko so pa vendar tako zvesto izpolnjevali svoje dolžnosti in so bili tako izvrstno kvalificirani! Kot značajniki so se ustavljali germanizaciji. Gospoda inšpektorja Schmorancerja pa vprašamo, je-li res, da se mora na trški šoli v prvem razredu „več nemški“ poučevati, kakor to zahteva gospod šolski vodja Moge od gđ. učiteljic? Kakšen je naš šolski statut? Naj se predloži vsakokrat novonastavljeni šolski učni moči, da se strogo po njem ravna! Nerazumljivo nam je načelo, po katerem se gospod Moge ravna pri zapisovanju narodnosti v šolskih katalogih! Zakaj li so zapisani nekateri otroci kot Nemci, ko so pa vendar stariši pristni Slovenci, da še nemški ne znajo? Posebno pa moramo gospoda šolskega vodjo opozoriti na to, da v šolskih protokolih ne bodo popačena imena naših otrok! Ali je gospodu neznano, kaj je pri pravopisu imen šolarjev merodajno? Gotovo ne njegovo nemško-nacionalno prepričanje, ki dela iz Pauliča — Paulitscha, iz k — g in celo gg. Poišcite si pravopis imen na merodajnem mestu, ne pa v svoji glavi. Okrajni šolski svet mariborski pa naj se prepriča, če so imena pravilno pisana. Slednjič pa protestiramo proti temu, da gospod Moge ravno slovenski deci prodaja nemški Schüller-Kalender od Janetscheka, v katerem na strani 46 nagovarja dečke: An dich, du deutscher Knabe. Du bist ein deutscher Knabe! Berechtigter Stolz kann deine Brust erfüllen, daß du es bist . . . Deine Sprache ist die schönste und reichste der Welt itd. Enako govori deklicam na str. 54: An dich, du deutsches Mädchen. Du bist ein deutsches Mädchen! Des freue dich itd. Nam je prav, da znajo naši otroci nemški, da bi pa nam učitelji delali renegate, odpadnike, tega ne trpimo nikdar! Zato kličemo še enkrat: roke proč od naših otrok!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. V nedeljo večer, 17. t. m., začelo je goriti seno na tleh v škednju gosp. Mihaela Zink-Fröhlichu v trgu. K sreči je opazila ogenj gospa Löschnikova, ki je klicala na pomoč. Od vseh strani so prihiteli sosedi in drugi, nosili vodo in sneg ter tako zadušili plamen, preden se je dvignil do strehe gospodarskega poslopja. Požarna bramba se je vrnila. Vsa čast in hvala gospej Löschnikovi za njeno previdnost, požrtvovalnost in pomoč. Ona je bila angelj varuh spodnjega trga.

Ribnica. Slovensko bralno društvo v Ribnici bo dne 24. t. m. priredilo veselico. Začetek ob 5. uri pop. Igrali se bodo „Trije tički“. Nastopil bo prvokrat mešani pevski zbor; svirala bo domača godba, v prostorih g. H. Puhra.

Meža na Dravi. Tukajšnja pošta, dasi leži na čisto slovenskem kraju in oskrbuje samoslovenski okoliš, ima samonemški napis in samonemški pečat! To je vendar skrajna krivica in predrznost. Tako skrbi za naš denar c. kr. poštna direkcija v Gradcu, in kje ostane člen 19., katerega so menda že na skrivnem potepli razni naduti nemški „volks-rati“. Slovenske občine in poslanci zganite se vendar enkrat! Državni poslanec tega okraja je g. Ježovnik.

Radgona. Delavec Franc Pintarič je padel v ledenici mesarja Franca Zangla v Gornji Radgoni tako nesrečno, da je dobil težke notranje poškodbe. Odpeljali so ga v bolnico.

Radgona. Občinski svet je sklenil oddati gledališče za dobo enega meseca v najem mariborskemu gledališkemu ravnatelju Dooru. Door prične s predstavami po Veliki noči.

Rogatec. V noči od 16. do 17. t. m. so vdrl zlikovci na več krajih. Pri izvoščku Huberju in krojaču Lorberju so pokradli veliko kuretine in pri Jelovšku so vlomili kovčeg hlapca in mu vzeli bankovec za 10 K in še nekaj drugih stvari.

Celje. V nedeljo popoldne se je ponesrečil g. profesor v p. Kosi. Vračal se je iz sprehoda domov. Pred občinsko hišo na Bregu se mu je spodrsnilo in padel je tako nesrečno, da si je zlomil nogo.

Gornjigrad. Strašno hudodelstvo se je zgodilo pri nas v nedeljo dne 17. t. m. Brata Špeh sta pila poleg svojega očeta v krčmi. Eden izmed obeh bratov se začne pripraviti z očetom, drugi brat, krepki dvaindvajsetletni mladenič pa brani očeta; to pa tako razjezi prvega brata, da potegne nož, ga zasadi lastnemu bratu v vrat in nesrečnež je bil v par trenutkih mrtev. Orožniki takoj vklenijo morilca, okoli mrtvega brata, ki leži sredi sobe v strašni mlaki lastne krvi, se zbere velika množica ljudstva; bil je strašen prizor, ko je nesrečni oče jokal kakor otrok pri krvavem truplu svojega sina, drugega sina pa so orožniki vklenjenega v železje odpeljali.

Gornjigrad. Izobraževalno društvo priredi na Svečnico igro „Dve materi“. Prijatelji poštene zabave, ki še te igre niste videli, pridite jo gledat.

Sv. Martin ob Paki. 17. t. m. se je tukaj ustanovila kmetijska podružnica. C. kr. kmetijsko družbo v Gradcu je zastopal g. Juvan, predaval pa je potovalni učitelj gospod Goričan. Predsednikom je izvoljen g. Martin Pirtovšek, namestnikom g. Ivan Klančnik in tajnikom g. Jožef Krajnc.

Koroško.

Celovec. V mestni okolici je hudo pomanjkanje vode. Vsi kmetje dovažajo vodo za se in za živino iz potokov in rek.

Celovec. Obrtniška posredovalnica v Celovcu, Žitna ulica 3, išče mizarsk. pomočnika za Gosposveto, ključavn. pom. za Št. Lenart (mesto), puškarsk. pom. in omoženega kleparsk. pomočnika za Celovec, ter hlapca za težko vožnjo in prodajalko za pohištvo za Celovec. Išče se tudi predelavec za tovarno umetnega kamena. Učence sprejemajo za sedlarstvo, pekarijo, kovaštvo (Celovec), za mlinarijo (Hüttenberg), za stavstvo (Špital), za steklarstvo (Celovec in Št. Vid).

Celovec. V celovski okolici je gostilna s trgovino, kmetijo in žago (veliko vode) po ceni na prodaj. Želeti bi bilo, da jo kupi kak Slovenec. Posreduje Joh. Karre v Špitalu ob Dravi.

Celovec. Iz hiše št. 10 na otoški cesti je zginila 12 letna deklica Ema Prašnik. Napotila se je baje proti Beljaku.

C. k. kmetska družba je v odborovi seji dne 11. pros. 1909. dovolila 30%ni donesek iz Strucmanove ustanove za otreblenje pašnika v Goricah ob Zilji. Dovolilo se je več podpora za nakup poljedelskih strojev. Glavni zbor kmetske družbe se ne razpiše prej nego, da se zve, ali bode cesar potrdil sklep dež. zbora, da se kmetska družba spremeni v deželni kulturni svet.

Dež. šolski svet je dovolil dijete učiteljem, ki se vdeležujejo okrajnih konferencij; dovolil je tudi paralelko 5. razredu v Plajprgu in različne podpore in remuneracije učnim močem.

Učiteljske spremembe. Mešč. uč. E. Bohrer je prestavljen iz Špitala v Št. Vid; uč. P. Hartmayer iz Baldramsborfa na mešč. šolo v Št. Vid; uč. V. Lecher iz Plajbrških Rut na mešč. šolo v Špital; odpovedali so se službam: mešč. uč. M. Burlini v Št. Vidu, poduč. K. Černy v Pulsti, poduč. M. Grafenauer na Dravski Bistrici. Podučitelj E. Erte v Št. Kocijanu gre suprirat v Žel. Kaplo. Naduč. v p. L. Doržan je nastavljen kot pomožni uč. na Ziljski Bistrici.

Nadučiteljska mesta so razpisana do 28. ozir. 31. jan. na šolah v Blatnem gradu, v Lipi pri Vrbi in v Meljbičah na Zilji. V Meljbičah je šola še le na novo sezidana. Znanje slovenščine se zahteva v Lipi in v Meljbičah, ne v Blatnem gradu, čeravno je tudi tukaj še polovica otrok slovenskih.

Kriva Vrba. Župnik Val. Kapun je že 35 let kot naslednik župnika Kolarja župnik v Brezi in 30 let že v naši občini občinski odbornik. Dne 17. nov. je bil imenovan častnim občanom in na sv. 3 Kraljev dan se mu je diploma slavnostno izročila v župnišču v Brezi.

Poreča. Poštini urad v Porečah ob jezeru Slovencev ne pozna. Vsa uradno osobje od nadpoštarija do zadnjega uradnega sluga uraduje v nemško-nacionalnem zmislu. Pisma in pošiljke s slovenskimi naslovi se neredno dostavljajo, oziroma se naslovi korigirajo. Pošta v Porečah ne ve, ne kje je Krivavrbha in ne kje je Vrba, in so to vendar sosedni poštini uradi. Na večkratno zahtevo stranka ni dobila dvojezičnih tiskovin.

Šmartin nad Porečami. Tukaj so skoz celo leto gostilne ob sobotah in pred prazniki do polnoči in čez odprte. Slovenski gostilničar v slovenski občini bi takoj zapadel globi. V nemških tiskovinskih občinah so pa orožniki in občinski policaji slepi in ne vidijo ničesar.

Podljabelj. Umrl je Miha Šelander, gostilničar, oče celovškega trgovca Šelandra; v 82. letu.

Kranjsko.

Ljubljana. Umrl je v soboto zvečer v starosti 69 let g. Anton Rebek, višji davčni nadzornik. Prepeljali so ga v Skofjo Loko.

Iz državno-železniške službe. Prestavljeni so: iz Jesenic Franc Grünwald v Novomesio; Asistent Anton Veber iz Trziča na Jesenice; Asistent Avguštin Šeme iz Jesenic k ravnateljskemu oddelku št. 7; volonter Stanislav Legat kot praktikant v Vižmarje; na novo vstopita kot volonterja Jakob Koželj in Adolf Kogovšek, prvi v Leseah in drugi v Kamniku.

Imenovanja na obrtnih šolah. Ministrstvo za javna dela je podelilo naslov strokovnega učitelja v X. činovnem razredu Jožefu Gamselmayerju na obrtni šoli za obdelovanje lesa v Kočevju, in Jožefu Tratniku na strokovni šoli v Ljubljani.

Novomesto. Poročili se je tu deželnovladni konceptni praktikant Gustav Golja z gospodično Ottilijo pl. Fichtenau.

Postojna. Pokopali so tu 80 let starega pismonošo Janeza Marinčiča. Pokojni je bil Radeckega veteran.

Ilirska Bistrica. — trg. Ilirska Bistrica v zadnjem času znatno napreduje. Industrija se lepo razvija in ga na Notranjskem kraju, ki bi se mogel kosati z Bistrico. Naravno je pač, da postane ta kraj, ki ni več vas, tudi formalno trg.

Primorje.

Trst. Dva zvita tatova sta v neki krčmi vkradla zimsko suknjo. Okradenec je to opazil in tatova zasledoval. Ta dva sta ga pa počakala in ga pretepla. Končno je pa policija prišla oba tička in jima prisodila 2½ leti težke ječe. Oba tatova Marussig in Zuressich sta že predkaznovana.

Trst. V nedeljo so imeli združeni delavci v gledališčni dvorani „Narodnega doma“ velik protestni shod. Na shodu so govorili tudi dr. Mandič, ki je ostro napadal dr. Cimatorija, kot glavnega kriveca, Kukurovec in še nekateri drugi. Po shodu so šli zborovalci pred poslopje „Dalmatie“, a jih je policija razgnala. Potisnila jih je nazaj na trg pred „Narodnim domom“, kjer je prišlo do ponovnih demonstracij. Aretiranih je bilo več oseb.

Trst. V nedeljo popoldne je došel sem iz Pulja vice-admiral in pristaniški poveljnik pl. Ripper. V pondeljek pa je prišel korni poveljnik Potiorek iz Gradca. Oba sta se odpeljala na ladji „Fantasie“ v Kotor.

Tržaška policijska direkcija je razglasila, da se bo odslej, kadar se bo od policije dalo povelje, da se ima množica pri kakih demonstracijah raziti, naznanilo z rogovi, da se je izdalo tako povelje.

Avtomobilska vožnja po Istri. V pondeljek se je vršila med Opatijo in Puljem poskušna vožnja z avtomobili. To avtomobilsko prometno črto je zgradila neka zasebna družba in jo bo otvorila pomladi za promet.

Imenovanje v sodni službi. Sodnikom so imenovani dosednji avskultantje: Matej Oršič za Pazin; Franc Postet za Poreč in Ciril Nemanič za Krk.

Imenovanje pri pošti. Imenovana sta višjim poštnim kontrolorjem poštna kontrolorja Josip Bezeg v Trstu in Matej Pogačnik v Opatiji.

Razgled po svetu.

Muhamedanci v Budimpešti so prosili mestno glavarstvo, da jim odstopi svet za zidavo džamije. Glavarstvo bode najbrže ugodilo želji.

Raisuli v Feči. Kakor listi iz Feza javljajo, je dal Mulej Hafid zato poklicati Raisulija v Fez, da ga je zaprl. Mulej Hafid opravičuje to svoje dejanje stem, ker je Raisuli lažnjivo trdil, da ne stoji več pod angleško protekcijo.

V Turčiji štrajkajo poštni uradniki, ki so nastavljene pri brzobjavih. Poslali so porti v posebni spomenici svoje zahteve.

Nizozemska je preklicala dekret, s katerim je prepovedala izvoz orožja v Venezuelo. Ta dekret je bil svoječasno naperjen proti represalijam predsednika Castra.

Divji lovci na delu. Na nizozemski meji so napravili divji lovci veliko gonjo. Ali policija je zato zvedela in odposlala močne oddelke zasledovat nočne lovce. Pri Hempnu so jih res zasačili, ko so ti ravno gonili večje število divjčine. Pri luninem svitu so jih obkolili in vseh 9 vjeli.

Kolera na Ruskem. Umrlo je na koleri v Petrogradu 21 oseb in 60 jih je na novo obolelo.

Messina. V nedeljo ponoči se je zopet pojavil potres. Vreme je jako deževno. Na Piazza Cairoli se tu pa tam zopet odpirajo trgovine.

Rim. General Mazza je odposlal iz Messine ministrskemu predsedniku Giolittiju sledečo brzobjavko: Sem je došla komisija, katero je poslalo ministrstvo za javna dela v svrhu, da prouči, na kak način bi se luka na novo zgradila. Barake bodo kmalu dogotovljenje, čim prideta še dve stotniji vojakov domačim tesarjem na pomoč. Portugalska vojna ladija je dospela semkaj na pomožno akcijo.

Messina. Pod razvalinami še vedno iščejo donesrečence. Ponujajo se velike svote v to svrhu. En parnik poln z lesom naložen je došel sem. Les je podaril kralj Viktor Emanuel. Vsak dan se razdeli med ljudi 64.000 porcij hrane. Življenje na razvalinah se vedno bolj širi. Upati je, da bodo kmalu izginile razvaline.

Na skale je zadel parnik „Wangard“ pri Punta Macoria na Haitiju. Dobil je take poškodbe, da se je jel poplajati. Moštva se je rešilo samo en del, drugi so izginili v valovih.

Najnovejše vesti.

Lex Axmann. Dunaj, 20. jan. Katoliško-češki in katoliško slovenski poslanci so vložili danes nujni predlog zaradi lex Axmann.

Pri cesarju so bili danes dne 20. jan. novi podpredsedniki, med njimi tudi Slovenec Pogačnik.

Dr. Korošec je večeraj dne 19. t. m. govoril v odseku za spremembo pravilnika. Slovenci z velikim nezaupanjem gledajo priprave za spremembo pravilnika; kajti sedanji pravilnik je majhnim klubom, ki pa v našem parlamentu reprezentirajo tudi cele narode, vendar dajal možnost, da so z njegovo pomočjo lahko opozorili vlado na svoje zahteve. Da obstojajo majhni klubi, niso krivi v vsakem slučaju programi strank, ampak ker se tvorijo klubi po narodnostih, in v narodnostih samih po svetovnih, političkih in stanovskih načelih. Smisel za asociacijo sorodnih strank manjka v parlamentu, za to imamo toliko majhnih klubov, ki so za akuravno delo velika ovira. Imamo pa Slovenci tudi vsled tega nezaupanje do vsake spremembe pravilnika, ker ne vemo, katera večina bo v parlamentu. Nam sovražni večina pa ne bomo dali nobenega orožja v roke. Vsled tega še bomo končno stališe Slovenci zavzeli v zbornici, ko bomo videli politično konstelacijo, v odseku pa bomo spremembne predloge presojali iz stvarnega tališča.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vln. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Posedstvo z lepim sadonosnikom, 8 orale zemljišča, 10 minut od državne ceste se proda jako ceno za 2400 K. Več se izve Poste restante „G. O. št. 100“ Frankolovo Vojnik. 31

Učenka za damsko krojaštvo se sprejme v Mariboru, Schillerstr. 6, II. nadstropje. 32

25.000 kron

je glavni dobiček skada vdov in sirot. Opozarjamo, da je srečkanje že 21. januarja 1909 in priporočamo, da se to človekoljubno podjetje z nakupom vsaj ene srečke podpira.

Kupi „Wertheimerleco“, ki je bila že v rabi. Zupnijsko predstojništvo na Bizeljskem. 30

Olje

za razne stroje prodaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru 100 kg po 25 K.

Kdo kupi jako poceni

12 kom. ovratnikov
12 „manšet.
12 „naprsnikov
6 „žepnik robcev
1 par finih črevljev

vse samo za 6 K.

Neugajajočim se vrne
denar

če se vrne predmet

Brata Rieser

Krakov. 29

Čez 1000 polovnjakov izvrstnega novega vina

se še da kupiti pri Sv. Petru niže Maribora. Kupci pride sami poskušat v kleti k kmetom! Od marib. kolodvora je peš samo 3/4 ure, z vozom 20 minut.

Posreduje „Hranilnica in posojilnica“ pri Sv. Petru niže Maribora. Kupci obrnite se na „Hranilnico in posojilnico“ ter jej naznanite dan in uro svojega prihoda. Načelstvo. 33

Edina narodna steklarska trgovina Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in pri vatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba! Na debelo. Na drobno.

Svoji k svojim!**Urar, očalar in zlatar**

Franjo Bures

Maribor, Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, 10
priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Srečkanje je že jutri 21. januarja 1909.

Jubilejne srečke

za sklad vdov in sirot „EDINOSTI“.

2200 srečk 1 krona 2200 srečk

Glavni dobiček **25.000 K.**

Dobe se v tobakarnah, loterijah, davč. urad. i. t. d. 24

Cerkveni slikar

Peter Marković
akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem ateliju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniške stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Svečar in medicar Jožef Dufek, MARIBOR

Viktringhofova ul. 30
priporoča prečastiti duhovščini veliko zalogo lastno izdelanih voščenih sveč. 20

Slikar in pleskar Franc Divjak

v MARIBORU, Pfarrhofgasse št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavni duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah.

Za nakup priporočamo tvrdko M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg stev. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robe, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prti, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd. 7

**Slovenci!**

Vaša narodna dolžnost je, da kupujete vse manufakturno blago v trgovini, kjer je dobro in najceneje in taka je trgovska hiša na drobno in debelo

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrnitvi zastonj, blago proti povzetju in čez K 20—franko po avstro-ogrskih deželah. 1

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta štey. 5**Zastonj**

se ne tržji, ampak po zmerni ceni s tiskovinami za posojilnice, ki so pri ljubljanski ali celjski zvezi, za občinske urade, za krajne šolske svete in šolska vodstva, za odvetnike, notarje, trgovce obrtnike in zasebnike in vsa društva. Krasne diplome za častne ude, zavitke in pisma s tvrdko, vizitke, vabila za društvene veselice, lepake in letake izdeluje tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zastonj

se ne tržji, pač pa po nizki ceni s trgovskimi knjigami, odjemalnimi knjižicami, papirnatimi vrečami, kredo, svinčniki, črnilom, peresi, tablicami, kartami za tombolo, lampijoni, papirnatimi krožniki in serviet, pismenim papirjem v mapicah in kasetah, albumi za fotografije in razglednice, spominskimi knjigami za gospodične, vsakovrstnimi razglednicami. ::::

Zastonj

se ne tržji, pa ugodno kupite podobice za molitvenike, slike v spomin na prvo sv. obhajilo, podobe sv. družine za steno z milo godbo po 15 K in 20 K, stenske slike papeža, cesarja, škofa, raznih svetnikov, rožne vence iz ribje kosti, leša in kokosa, svetinje iz aluminija, ki nikdar ne rjavijo, škapulirje vsake vrste, križce stoječe, ki se rabijo pri :: bolnikih in križe viseče za steno. ::